

**Minuta reuniunii Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Sectorial
Creșterea Competitivității Economice
Murighiol - 18.10.2012**

Deschiderea reuniunii

Lucrările reuniunii au fost conduse de dl. secretar de stat **Nicolae Rotileanu**, președintele Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Sectorial «Creșterea Competitivității Economice» (POS CCE). De asemenea, la lucrările reuniunii a mai participat, din partea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale (MCSI), dl. secretar de stat Bebe Viorel Ionică și din partea Ministerului Afacerilor Europene (MAEur), dna. director, **Florentina Ciocănel**.

Alături de membrii comitetului au participat reprezentanții Comisiei Europene, dl. **Anton Schrag**, adjunctul unității România și dl. **Marian Răduță**, desk officer pentru POS CCE și reprezentanta Fondului European de Investiții, d-na **Camelia Drăgoi**, în calitate de observator.

Cvorumul ședinței a fost întrunit, din cei 29 membri ai CM POS CCE, 26 fiind prezenți.

În deschiderea reuniunii, dl. **Nicolae Rotileanu**, secretar de stat MECMA, a lăudat echipele tuturor organismelor intermediare pentru eforturile pe care le-au depus în ultimele 6 luni și pentru rezultatele pe care le-au demonstrat.

De asemenea, a subliniat faptul că încă din momentul preluării coordonării AM POS CCE a insistat pe realizarea a trei deziderate majore: eficiență, demonstrată în principal în schimbarea atitudinii OI (angajarea de consultanți externi, acțiuni de simplificare a procedurilor, etc.), predictibilitate și transparență.

Domnia sa a menționat că singura simplificare masivă, notabilă, s-a realizat la lansarea noului program, unde a fost eliminată din lista de cerințe scrisoarea de confort și a fost simplificat foarte mult Ghidul solicitantului.

Domnul secretar de stat a subliniat faptul că ultima realizare este aceea că au început plățile către beneficiari, pentru care se va aplica cu strictețe principiul “primul venit, primul servit”. Domnia sa a adăugat că s-au primit 29 milioane Euro (133 milioane Lei) care acoperă o mare parte din plățile care erau ordonanțate și aveau “bun de plată”.

În continuare, a luat cuvântul dl. **Anton Schrag**, adjunctul unității România din cadrul CE - DG Regio, care a precizat că acest program operațional este în cel de-al șaselea an de implementare și nu este satisfăcător din punct de vedere al progresului. Acest program a fost gândit să răspundă nevoilor economiei României, oferind fonduri pentru dezvoltarea IMM-urilor, pentru cercetare-dezvoltare, o infrastructură sigură și modernă de energie.

Niciunul dintre obiectivele programului nu a fost atins, în acest moment fiind importantă găsirea soluțiilor pentru realizarea obiectivelor POS CCE.

Una dintre ținte a fost ca bugetul alocat cercetării și dezvoltării să ajungă la nivelul de 2% din PIB. În prezent, bugetul pentru acest sector este aproximativ la nivelul de 0,48% din PIB, aflându-se pe un trend descrescător. Situație este valabilă și în cazul IMM-urilor.

POS CCE are un buget de câteva miliarde de euro, buget finanțat de către contribuabilii europeni, și care nu este folosit. Domnia sa crede că faptul că procesul de implementare a POS CCE nu progresează, este puțin probabil să însemne că România nu are nevoie de acești bani. Dl. Schrag a solicitat membrilor CM

POS CCE, reprezentând instituții și organizații ale societății civile interesate în mod direct de implementarea POS CCE, să ia cuvântul și să evidențieze nevoile, problemele și soluțiile pentru buna implementare a programului. Trebuie depășită marota ratei absorbției și analizată problema modernizării țării, a întreprinderilor sale, a soluțiilor pentru atingerea acestui obiectiv în cei doi ani și jumătate rămași în implementarea acestui program. Este necesară o abordare realistă, pragmatică, iar prezentările și discuțiile din cadrul CM ar trebui să nu se mai concentreze pe comparația cu trecutul, ci pe stadiul în care ne aflăm și cel în care ar fi trebuit să fim.

Dl. **Anton Schrag** a ținut să menționeze că există câteva probleme care se regăsesc în fiecare an, cum ar fi sistemul de management și control sau mecanismul achizițiilor publice. Există un nou management care poate va oferi o viziune mai clară asupra situației actuale. De asemenea, există pericolul pierderii unei mari sume de bani, de ordinul de mărime a șapte cifre, anul viitor, ca urmare a aplicării regulii $n+2/n+3$. Comisia Europeană dorește să ajute, dar, în același timp, este aici pentru a analiza problemele apărute în implementare, plecând și de la concluziile misiunilor de audit efectuate la nivelul POS CCE. Există însă puțin optimism legat de rezolvarea acestei situații.

Dl. **Bebe Viorel Ionică**, secretar de stat MCSI s-a referit în principal la activitatea OI PSI din cadrul ministerului precizând că încă de la început lucrurile au fost foarte întârziate, existând mii de proiecte lansate care nu au fost evaluate. Pentru remedierea acestei situații au fost inițiate două proceduri de achiziție publică pentru evaluarea și managementul acestor proiecte, dar în condițiile legislației actuale orizontul de așteptare al celor care au depus astfel de proiecte este foarte îndepărtat.

Practic sunt evaluate proiecte de acum doi ani de zile care este posibil să nu mai fie de actualitate în condițiile în care tehnologia IT este în continuă evoluție.

Dl. secretar de stat a menționat că se va încerca inițierea de proceduri care să permită derularea unor astfel de proiecte mult mai repede pentru că este important ca cei care aplică proiectele să fie și beneficiarii fondurilor pentru care au aplicat.

Dna. **Florentina Ciocănel** a mărturisit că Ministerul Afacerilor Europene recunoaște complexitatea acestui program și faptul că dificultățile întâmpinate de AM și OI sunt pe măsura acestor complexități. Având în vedere că pentru cinci programe operaționale există risc major de pierdere de fonduri în 2012, prioritățile imediate ale ministerului vizează eliminarea acestui risc pentru anul 2012 și reducerea pe cât posibil a acestui risc pentru 2013.

Aceste aspecte, precum și altele, respectiv acțiunile pentru remedierea deficiențelor constatate în cadrul misiunilor de audit, atât ale Autorității de Audit cât și ale Comisiei Europene au fost abordate în cadrul unor reuniuni bilaterale pe care ministerul le-a avut cu AM precum și în cadrul reuniunilor Grupului inter-ministerial pentru absorbția fondurilor europene, prezidat de domnul ministru Leonard Orban.

Dna. **Florentina Ciocănel** a precizat că o altă prioritate a MAEur o reprezintă corectitudinea în utilizarea fondurilor europene și toate eforturile se concentrează acum pe definitivarea unui mecanism de prevenție și depistare a conflictului de interese în achizițiile publice. În acest context ministerul a organizat la data de 19 octombrie a.c. o conferință pe această temă, la care au participat reprezentanți ai CE, ai Departamentului de Luptă Antifraudă (DLAF), ai Agenției Naționale de Integritate (ANI), Autorității de Audit (AA), Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP), printre beneficiari fiind invitate consiliile județene și primăriile.

Domnia sa a mai adăugat că un alt aspect cu caracter orizontal este faptul că ministerul se află în curs de elaborare al raportului de progres privind stadiul implementării PMP pentru consolidarea capacității de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune iar concluziile ce vor fi desprinse, atât din informațiile furnizate de instituțiile de linie cât și din monitorizările efectuate de ACIS vor fi înaintate atât guvernului cât și CE.

În continuare, membrii CM POS CCE au votat, în unanimitate, ordinea de zi a CM POS CCE.

Votarea minutei CM precedent.

Dl. secretar de stat **Nicolae Rotileanu** a supus membrilor CM votarea minutei CM precedent. Minuta a fost aprobată de toți membrii CM POS CCE, cu excepția dlui **Radu Minea**, reprezentantul Confederației Sindicatelor Democratice din România și a dnei **Gabriela Folcuț**, reprezentanta Asociației Române a Băncilor, care s-au abținut.

Dna. **Carmen Roșu**, director general AM POS CCE a menționat în continuarea celor spuse de domnul Schrag, că trebuie să se răspundă la următoarele întrebări și problematici: unde ar fi trebuit să fim în cadrul programului, să încercăm să facem o prezentare realistă a programului nostru și de asemenea, să încercăm să ne asumăm acțiunile trecute.

În continuare, prezentarea generală a dnei Roșu s-a referit la:

(detaliile sunt prezentate în slide-uri)

- în perioada actuală, gradul de contractare pentru POS CCE este de 54% conform datelor statistice un procent de minim 6% este acoperit de contracte care nu se vor finaliza; există peste 3000 de contracte care sunt încă în evaluare și pentru care va trebui să se finalizeze procedura de contractare, cel târziu în primul trimestru al anului 2013.
- au fost luate măsuri imediate axate pe îmbunătățirea sistemului de management și control care să ducă la îndeplinirea inclusiv ale unor recomandări ale misiunilor de audit atât interne cât și externe.
(sistemul de management și control este o cerință cheie a tuturor misiunilor de audit). În acest sens s-a produs o restructurare a AM și au fost făcute propuneri pentru îmbunătățirea sistemului de management la nivelul OI prin crearea unui serviciu separat de management a neregulilor prin separarea funcțiilor de investigare, control, stabilire și recuperare creanțe.
- a fost creat un compartiment de verificare a achizițiilor publice, a fost înființat un compartiment pentru managementul informației și nu în ultimul rând un compartiment distinct de monitorizare și verificare a funcțiilor delegate.
- a fost suplimentată schema organizatorică a AM, în prezent existând 70 de posturi dintre care 5 vacante (nu este numărul real necesar; în urma analizei de încărcare a personalului cu sarcini, numărul respectiv ar trebui să depășească 100; se constată un deficit de personal).
- a fost suplimentat numărul de posturi de execuție din cadrul compartimentului de verificare a cererilor de rambursare având ca efect fluidizarea procesării cererilor de rambursare și întocmirea declarațiilor de cheltuieli.
- există un număr de 5 funcționari publici delegați de la Ministerul Finanțelor Publice și există speranța că numărul acestora va crește.
- a fost întărită capacitatea AM prin expertiză tehnică independentă privind verificarea achizițiilor publice, a fost elaborată și avizată o procedură de lucru pentru verificarea acestor proceduri, a managementului conflictului de interese, au fost prevăzute două modalități de verificare iar aici ca element de noutate, înaintea transmiterii cererilor de rambursare către OI, beneficiarii pot opta pentru a înainta documentația de atribuire precum și toată procedura de achiziție către AM pentru a fi verificată înainte de a fi inclusă în cererea de rambursare, pentru a nu mai întârzia procesarea acesteia, imediat după finalizarea procedurii de achiziție.
- a fost semnat un protocol cu Ministerul Administrației și Internelor pentru demararea și verificarea unor potențiale suspiciuni de conflicte de interese la nivelul AM și OI.
- au fost organizate patru seminarii de instruire pentru angajații AM și OI în colaborare cu DLAF, ANI, DNA și ANRMAR și în prezent există în procedură de finalizare a acestei probleme apărută în 2012 privind gestionarea conflictului de interese. Conflictul de interese în partea de achiziții publice, în momentul de față se verifică numai la nivelul comisiei de evaluare. În urma discuțiilor purtate la nivelul CE s-a stabilit necesitatea identificării zonelor de risc unde ar putea să apară

potențiale conflicte de interese motiv pentru care se află în dezvoltare proceduri care vor putea să detecteze în timp util, atât înainte de procedura de evaluare în sine a achiziției publice, cât și expost, după finalizarea acestei proceduri, orice potențial conflicte de interese.

- în ceea ce privește managementul declarațiilor de cheltuieli, au apărut diverse informații cu privire la o sumă importantă care a fost plătită beneficiarilor și care nu a fost inclusă în declarațiile de cheltuieli care se trimite ACP și la CE pentru rambursare. Este vorba despre un miliard de Euro, care va fi introdus în aceste declarații, este o procedură destul de complicată pentru care s-a apelat la expertiză financiară pentru sprijin în întocmirea corectă și într-un termen cât mai rapid a acestora.

Dna. Roșu a subliniat că problema cea mai mare este riscul de dezangajare, pentru anul 2012 existând un risc de dezangajare de 214 milioane de Euro. În momentul de față, peste 205 milioane Euro trebuie acoperite prin declarații de cheltuieli, cel târziu în luna decembrie a.c. fiind necesar a fi transmise.

În ceea ce privește contractarea de asistență tehnică, a fost identificat un necesar de asistență tehnică la nivelul programului și au fost identificate următoarele zone:

- pentru evaluarea funcțiilor delegate la OI și necesitatea monitorizării acestora, au fost pregătite și vor fi finalizate următoarele proceduri de asistență tehnică: pentru verificările la fața locului pentru proiectele finalizate, la nivelul CE există o procedură care nu a fost încă aprobată pentru închiderile contractelor fiind astfel necesar ca pentru fiecare contract închis să se facă un raport în ceea ce privește respectarea condițiilor inițiale, respectarea indicatorilor și bineînțeles un raport privind rezultatele atinse, se estimează că în primul semestru 2013 această procedură va fi finalizată.
- se încearcă asigurarea unei instruirii permanente și conștientizarea personalului AM și a OI privind conflictul de interese și mecanismele de prevenire și combatere a neregulilor și fraudelor, a fost dezvoltat un compendiu de cazuri de nereguli și fraude în managementul fondurilor europene în care vor fi menționate cu predilecție cazurile care au fost identificate la nivelul programului.

Dna Roșu a mai adăugat că în data de 9 noiembrie a.c. se va organiza o conferință similară celei organizate de MAEur, cu peste 300 de invitați, pentru operatorii privați și dedicată POS CCE. La această conferință vor participa și reprezentanți din partea Ministerul Justiției, ANRMAR, ANI, OLAF, etc. Se încearcă pe această cale conștientizarea beneficiarilor și ridicarea nivelului de credibilizare atât al AM cât și al OI.

Dl. **Adrian Bădilă**, președinte asociația ALMA-RO a dorit să facă un comentariu, precizând că CM se transformă din ce în ce mai mult în seminarii iar problemele reale se discută în conferințe.

Domnia sa a observat că față de ordinea de zi varianta draft, în varianta finală au dispărut cuvinte cheie: corecții, propuneri de alocare, risc de dezangajare, iar despre aspectele legate de corupție se va discuta la conferința organizată de AM.

Dl. Bădilă a dorit să știe câteva date legate de gradul de recuperare al debitelor care este scăzut, risc de dezangajare, probleme privind verificarea managementului achizițiilor publice, declarându-se interesat de impactul, schimbarea în societate, unde s-a greșit în acest program și cine răspunde.

Ca un comentariu general, dl. Bădilă a adăugat că nu consideră că începând din anul 2007 gradul de absorbție al fondurilor structurale a fost o prioritate pentru România. Domnia sa a mai arătat că nivelul de reprezentare din partea MAEur nu este satisfăcător și a cerut ca discuțiile reuniunii să se concentreze pe găsirea de soluții, reorganizarea și schimbarea de organigramă nefiind suficiente. De asemenea, domnia sa consideră că reprezentanții CE nu trebuie să ne dea recomandări ci să fie alături pentru găsirea acestor soluții.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a răspuns la câteva dintre aspectele ridicate de dl Bădilă, precizând că referitor la riscul de dezangajare există un răspuns în două etape: etapa 1 – 2012, etapa 2 – 2013.

Pentru etapa 2012, teoretic, dacă nu ar exista pauza de rambursări de la CE (neexistând un document care să însemne suspendare/pre-suspendare ci doar un document de recomandare) și dacă nu ar trebui așteptat

verdictul Autorității de Audit, care să re poziționeze încrederea CE în sistem, nu ar exista nici un risc de dezangajare pentru acest an.

În ceea ce privește riscul de dezangajare pentru anul 2013 există o problemă, respectiv, presupunând că toți beneficiarii ar transmite cererile de rambursare la timp, precum le au în proiectele aprobate și presupunând că autoritățile de la București sunt capabile să le achite întocmai și la vreme și în această situație tot lipsește o sumă importantă. Aceasta înseamnă că din etapa de contractare nu există suficiente cereri de rambursare. Domnia sa consideră că nu este o problemă fundamentală a sistemului, în discuțiile cu CE lucrurile fiind foarte clare pentru că în 2014 vor exista mult mai multe solicitări decât cele trecute în riscul de dezangajare. Absorbția este un rezultat, nu o țintă, cei care sunt chemați să implementeze proiectele fiind beneficiarii, iar dacă beneficiarii au solicitat proiecte care au ca termen de implementare 2014, respectiv termen de decontare 2014, va apărea o problemă. Dl Rotileanu a menționat că există două variante, sprijinul CE care va aloca cu siguranță surse suplimentare în 2014 sau sprijinirea beneficiarilor în implementarea proiectelor, împreună cu echipa de management existând posibilitatea ca aceștia să solicite mai devreme bani spre decontare. În ceea ce privește răspunderea MAEur și ACIS domnia sa și-a manifestat nemulțumirea.

Referitor la răspunderea pentru cele întâmplate greșit până acum, dl secretar de stat a ținut să precizeze că alte instituții ale statului decid vinovații și stabilesc vinovațiile personale/colective.

Domnia sa a mai menționat că s-a schimbat atitudinea față de colaborarea cu partenerii instituționali, respectiv nu mai există nici un fel de reținere în a notifica DLAF în clipa în care există un “red flag” și de asemenea nu mai există rețineri în a solicita informații privind conflictul de interese.

La nivelul AM s-a soluționat rapid problema conflictului de interese, există o convenție de colaborare cu Ministerul Administrației și Internelor (MAI), prin care AM prezintă date și se solicită de la MAI, ori de câte ori se derulează o procedură de achiziție publică, o informare cu privire la posibilitatea unui conflict de interese. Pe plan național MAEur lucrează foarte bine la unele schimbări de legislație. Referitor la colaborarea cu CE, domnia sa a afirmat că la întâlnirea din urmă cu 2 săptămâni a solicitat o schimbare de atitudine, pro activă.

Dl. Rotileanu a adăugat că referitor la impactul schimbării în societate, există două probleme. În momentul în care acest program operațional a fost gândit, negociat, nimeni nu bănuia cât de departe va ajunge tehnologia și nu au putut fi prevăzute diverse aspecte, de exemplu faptul că parcurile fotovoltaice vor avea mult mai multă căutare decât schema de suport de minimis pentru IMM-uri. De asemenea același lucru se va întâmpla și pentru perioada de programare 2014-2020 unde se lucrează cu experți pentru a furniza strategii cu privire la evoluția tehnologiei pentru anul 2020, încercând să se urmărească nu gradul de absorbție ci valoarea adăugată a proiectelor implementate.

Dna. **Carmen Roșu**, a menționat referitor la nivelul redus de recuperare a debitelor și verificarea achizițiilor publice faptul că modificarea organizatorică a POS CCE încearcă să rezolve aceasta prin înființarea unui compartiment specializat pentru identificarea, controlul și recuperarea creanțelor și de asemenea a unui departament pentru verificarea achizițiilor publice pentru a avea o abordare unitară, pentru a capitaliza expertiză și pentru verificarea adecvată conform legislației în vigoare.

Dl. **Radu Minea**, reprezentantul Confederației Sindicatelor Democratice din România a dorit să facă următoarele precizări la cele prezentate de dna Roșu, afirmând că toate discuțiile conțin sintagma “au fost” dar nu a auzit nici o consecință a acestor “au fost”. Din contră, a constatat că ceea ce se impută se împarte în mod egal la toți beneficiarii, fără nici un discernământ, indiferent dacă aceștia au terminat sau nu proiectele în care sunt implicați.

În al doilea rând, a adăugat dl. Minea, este ciudat că beneficiarii care au finalizat anumite proiecte sunt penalizați pe baza unor documente în mod retroactiv, la vremea respectivă aceștia nu au avut nici o vină, totul a decurs corect, AM sau OI și-au dat avizul iar acum li se impută niște nereguli pe baza unor acte normative care au apărut după ce s-a finalizat proiectul, considerând că aici se împarte o neregulă la toată lumea în mod nediscriminatoriu.

Dl Minea a adresat întrebarea: cum pot beneficiarii să devină parteneri în acest program când unii dintre aceștia au serioase deficiențe în ceea ce privește modul în care au fost și sunt tratați.

Domnia sa a adăugat că în cadrul Comisiei de Dialog Social de la MAEur a întrebat cine analizează neregulile reale semnalate de UE și cine indică măsurile care trebuie luate pentru a avea credibilitate în fața UE, menționând că dl ministru Orban a precizat că ceea ce se întâmplă cu fondurile europene se întâmplă în toată economia națională cu banii de la buget.

Dl Minea și-a exprimat reproșul și față de UE, menționând că a solicitat în mai multe rânduri să se facă o analiză a modului în care s-au cheltuit anumiți bani, acuzând UE de complicitate în legătură cu proiectul ELI NP și fondurile care sunt dirijate către acest proiect, care distrug restul cercetării. Dl Minea a adăugat că a sesizat UE, sesizare la care nu a primit nici un răspuns.

Dl Minea a dorit să afle dacă neregulile referitoare la procedurile de achiziții publice (acte false, conflict de interese etc), menționate anterior au fost semnalate, conform art. 20, paragraful 17 din HG 457/2008, organismelor abilitate, inclusiv organismelor de luptă antifraudă.

Dl. **Anton Schrag** a intervenit referitor la scrisorile transmise către CE de către dl Minea, precizând că s-a răspuns la toate scrisorile, caz în care trebuie să se țină cont de termenul de două luni pe care îl are CE pentru a răspunde la solicitările primite.

Referitor la primul aspect sesizat de domnul Bădilă, dl Schrag a remarcat că atât auditul CE cât și autoritățile de audit de la nivel național au făcut observații privind implementarea POS CCE, existând încă misiuni în desfășurare. Autoritatea de Audit este încurajată să continue evaluările întreprinse până în acest moment, în mod corect, având atât procedurile, cât și timpul necesar pentru buna desfășurare a activităților sale. Ar fi utilă o explicație din partea reprezentantului Autorității de Audit privind contextul în care s-a desfășurat misiunea și detalierea pentru membrii CM a rezultatele auditului efectuat.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a dorit să răspundă punctual la problemele ridicate de dl Minea.

Referitor la penalizarea retroactivă, în primul rând, a existat o interpretare a legislației într-un anumit fel de către autoritățile române, într-un anumit interval de timp. După acel moment, CE a intervenit și a atras atenția că această interpretare care li se oferă beneficiarilor, nu este corectă. Din punctul de vedere al CE, faptul că autoritățile statului membru iau decizii greșite, nu este răspunderea acestora, de aici rezultând anumite penalizări retroactive.

Un alt aspect este legat de faptul că beneficiarii penalizați au dreptul de a se adresa justiției, iar ca urmare a deciziei acesteia, fondurile respective sunt acoperite de la bugetul de stat sau sunt considerate ca penalizare și se reduc din intervenția acordată aceluși beneficiar.

Referitor la cine poartă răspunderea, conform știrilor recente, Corpul de Control al primului ministru va sesiza organele de urmărire penală în legătură cu actele ilicite ale ANRMAP.

Dl. Rotileanu a precizat că în legătură cu colaborarea cu DLAF și Ministerul Administrației și Internelor, s-a schimbat complet atitudinea, per total fiind peste 50 de sesizări făcute către DLAF.

În ceea ce privește proiectul ELI, domnia sa consideră că părerea unui grup restrâns nu poate să prevaleze părerilor unui grup mai mare și că majoritatea decide, concluzia finală a CE fiind că proiectul se va implementa.

Dl. **Iulian Miserciu**, director, Autoritatea de Audit a intervenit precizând că AA a avut obligația conform regulamentului de a audita pe bază de eșantion cheltuielile declarate către CE în anul 2011, reieșind o rată de eroare de sub 2% ceea ce este un lucru bun, având în vedere că acest program este dedicat beneficiarilor privați.

Dl. Miserciu a adăugat că din punct de vedere al verificărilor pe domeniul achizițiilor publice (la Axa 2 și 3 și foarte puțin la Axa 4), concluzia nu a fost prea bună, fapt care a dus la introducerea sistemului pe o scară de la 1 la 4, la nivelul 3, ceea ce înseamnă că funcționează dar necesită anumite îmbunătățiri substanțiale în partea de concepție și de verificări la nivel de contracte de achiziții publice.

În momentul actual se desfășoară o misiune de audit de sistem, în care se urmăresc măsurile întreprinse de AM și OI atât la nivel conceptual precum și a modului în care acestea și-au dezvoltat partea procedurală și de verificări. La nivel conceptual s-au realizat pași importanți, urmărindu-se dacă aplicarea măsurilor duce la rezultatele scontate. Practic este vorba de testările care se fac la nivel de verificări punctuale pentru proiectele/contractele de achiziție pentru care se solicită fonduri la rambursare. Acum se testează practic, proceduri de achiziții lansate după 1 octombrie 2011 (CE a propus corecții la Axele 2 și 3 de 10% respectiv 25%, pe procedurile de achiziție din SEAP de până la data de 1 octombrie 2011). De la 1 octombrie 2011, un moment crucial în care a fost regândită partea de verificări ex-ante pe zona achizițiilor publice, prin introducerea ANRMAP și UCVAP pe partea de verificări ex-ante, până la semnarea contractului de achiziție și ulterior pe verificările ex-post AM, ACP, sistemul a fost în stare să prevină și să detecteze eventualele nereguli care apar pe zona achizițiilor publice. Acum se testează procedurile de achiziție care au parcurs întreg sistemul de verificare al achizițiilor publice.

Speranța AA este ca numărul de nereguli să fie mult mai mic și să conducă spre o concluzie favorabilă care ar putea duce la deblocarea fondurilor.

Pe partea de recuperare, procedura legală nu este foarte simplă: neregulile se stabilesc conform OG 66/2011, iar beneficiarului i se aplică plată voluntară, (deducere din cererile de rambursare) sau executare silită, în instanță.

Din punct de vedere al fraudelor sunt mecanisme deja stabilite, lucrurile s-au îmbunătățit în relația cu DLAF atât din punct de vedere instituțional la nivel de protocoale sau chiar relații directe de colaborare între experții instituțiilor AM, AA respectiv DLAF. De menționat că nu toate neregulile sunt suspiciuni de fraudă și că există un ghid care precizează când o anumită neregulă se încadrează într-o suspiciune de fraudă.

Domnia sa a încheiat precizând că misiunea de audit se va termina și speră ca concluziile să fie favorabile până la sfârșitul anului. Acolo unde există neajunsuri vor fi discutate și pe parcursul misiunii cu autoritățile auditate.

Dna. **Oriana Sebea**, reprezentant Autoritatea de Certificare și Plată a subliniat că ACP este condiționată de raportul Autorității de Audit pentru a transmite aplicațiile de plată la CE. În prezent există declarații transmise pe care ACP nu le poate transmite la CE din cauza semnalului negativ de la Comisie în urma raportului din luna iunie a.c. Dacă raportul nu va fi favorabil, prognoza primită de la AM de declatații de aproape 1 miliard de lei preconizată a se trimite în luna decembrie a.c., nu se va realiza.

De asemenea, dna Sebea a mai adăugat că în anul 2012 s-au trimis două aplicații la CE în valoare de 20 milioane euro, iar cele 133 milioane lei solicitate recent provin din fondul de indisponibilități temporare și nu din rambursări.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a intervenit precizând că nu se pleacă de la premisa că AA nu este nici dușmanul și nici consultantul nostru, ci o autoritate independentă care are menirea să evalueze corect sistemul și cu cât acesta lucrează mai bine, cu atât încrederea CE în AA este mai cuprinzătoare iar recomandările primite la sfârșitul misiunii de audit, demonstrează cât de performant și cât de bun este sistemul de lucru.

S-a decis continuarea plăților către beneficiarii fondurilor europene (obligativitate asumată a statului român), dar nu s-a întreprins nici un fel de măsură dură pentru a obliga autoritățile de management pe toate programele operaționale, să transmită declarații de cheltuieli. Astfel s-a ajuns la o problemă serioasă de deficit bugetar, deoarece sumele plătite către beneficiarii fondurilor europene și nedecontate de către Bruxelles se constituie în deficit bugetar. Există un contract ferm, o poziție asumată față de Fondul Monetar Internațional, CE și Banca Mondială în care sunt stipulați termeni foarte clari de deficit bugetar. Transmiterea cererilor către Bruxelles și procesarea acestora cu celeritate ar putea contribui la posibilitatea returnării unor sume la bugetul de stat.

Numai după ce AA auditează AM, desfășoară misiuni de audit și la ACP și doar după ce tot sistemul primește un calificativ corespunzător, se pot trimite cereri către Bruxelles.

În final dl. **Rotileanu** a precizat că se așteaptă ca și ACP să depună toate eforturile pentru a remedia deficiențele identificate la misiunea anterioară de audit.

Dl. **Anton Schrag** a subliniat că în opinia CE, nu există diferențe între concluziile misiunilor de audit efectuate de auditorii UE și de auditorii români. Autoritățile române de audit au evidențiat nevoia de îmbunătățiri majore în ce privește sistemele de management și control și sistemul achizițiilor publice, ceea ce pentru CE înseamnă blocarea plăților. În măsura în care noile evaluări vor evidenția îmbunătățirea aspectelor semnalate, plățile vor putea fi reluate de către CE. Va fi nevoie de timp pentru identificarea proiectelor care să fie evaluate pe baza sistemului revizuit. Sistemul finanțării europene este bazat pe principiul rambursării, statul membru plătește urmând ca ulterior sumele să fie rambursate de CE. Este greu de înțeles de ce partea română a oprit finanțarea. Bugetul de 29 milioane euro necesar plăților reprezintă o mică parte din bugetul alocat României pentru cei șapte ani din actuala perioadă de programare, aproximativ 1%. De asemenea, CE a plătit în avans circa 2 miliarde euro Ministerului de Finanțe în perioada 2007-2008 pentru demararea proiectelor. Există deci premisele ca mecanismul să funcționeze, plățile urmând a fi făcute de partea română urmând ca apoi să fie verificate și rambursate de Comisie. Nu vor fi făcute progrese dacă nu va fi depășit acest blocaj.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a răspuns că ceea ce se poate face în momentul de față pentru a se debloca situația este în primul rând asumarea acțiunilor predecesorilor, acesta nefiind un proces etapizat ci unul continuu, iar în al doilea rând transpunerea plăților deja efectuate către beneficiari în declarații de cheltuieli, în felul acesta deblocându-se acest mecanism de împrumut.

Dna **Carmen Roșu**, a afirmat că în ceea ce privește asumarea acțiunilor trecute și recomandările de audit, în momentul de față la nivelul întregului sistem există 72 de recomandări care sunt încă deschise și că se fac eforturi susținute ca acestea să fie implementate până la sfârșitul lunii octombrie, început de noiembrie a.c., atunci când Autoritatea de Audit va trebui să-și finalizeze raportul de audit.

În ceea ce privește relația cu ACP și cu MAEur, dna. Roșu a adresat rugămintea de a se încerca găsirea unei formule ca toate declarațiile de cheltuieli care se trimit la ACP, să fie luate în calcul la sfârșitul anului în ceea ce privește riscul de dezangajare.

Dl. **Radu Minea** a întrebat dacă se poate crea un punct de contact (help desk) pentru beneficiarii interesați să afle diverse probleme, de la caz la caz (de ex. pentru beneficiarii cărora li se impută bani cu toate că nu și-au primit banii) pentru că adresarea la justiție e de durată și presupune cheltuieli destul de mari, ce pot fi greu de suportat de institutele de cercetare și în condițiile în care întâi trebuie să achite penalitățile impuse.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a răspuns specificând că în planul de achiziții publice aprobat în minister există un proiect de help desk care nu este un proiect simplu de realizat deoarece există probleme interne (cum va fi administrat, de unde se preiau informațiile, ce fel de informații se pot furniza etc.).

Proiectul este gândit și pentru această perioadă de programare și ca un suport pentru perioada viitoare de programare, 2014-2020.

Dna. **Dana Gheorghe**, director general OI Cercetare a intervenit precizând că toate problemele beneficiarilor OI sunt cunoscute existând acuzații din partea CE pentru aplicarea de corecții retroactive. La discuțiile cu CE din iunie a.c., printre alte observații a fost și aceea că OI acordă un sprijin exagerat beneficiarilor, dna. Gheorghe subliniind că nu este vorba despre acest lucru ci de susținerea proiectelor de cercetare deoarece OI cunoaște specificitatea lor iar în anumite situații este necesar a se da verdictul dacă criteriul este restrictiv sau nu, pe baza unei analize de piață.

Domnia sa a adăugat că pe de o parte OI este acuzat că manifestă o grijă exagerată față de astfel de proiecte iar pe de altă parte, beneficiarii (instituții publice care sunt reprezentate de universități, de institute naționale de cercetare sau de institute ale Academiei Române) reproșează OI că sunt „hărțuiți”. Poziția OI este foarte clară, sunt susținute proiectele de cercetare, se știe că greșelile care s-au făcut au fost pur și simplu erori datorate unei necunoașteri la momentul respectiv a legii achizițiilor publice și nu au fost greșeli datorate altor situații.

După discuțiile cu CE din 14-15 iunie a.c. OI s-a conformat, axa 2 a fost „pedepsită” în sensul că există propunerea de corecție de 10% forfetară pentru toate achizițiile publice care s-au lansat până la 1 octombrie 2011.

Din reverificările făcute s-a ajuns la o corecție de 7% pentru toate achizițiile publice care s-au lansat până la 1 octombrie 2011. Dna Gheorghe a mai menționat posibilitatea utilizării acestor fonduri pentru finanțarea altor proiecte din lista de rezervă, în special la operațiunea de infrastructură publică de cercetare. Beneficiarii pot face contestație iar în cazurile justificate procentul poate scădea.

Dl. **Radu Onofrei**, reprezentantul UGIR a avut intervenție scurtă cu privire la beneficiarii privați care derulează proceduri de achiziții pe norme interne precizând că acum un an de zile s-a luat decizia de a se realiza un manual (ghid) de instrucțiuni deoarece în momentul de față nu există reglementări în ceea ce privește criteriile de calificare, anumite criterii de selecție, este o interpretare nereglementată în ceea ce privește cadrul restrictiv al unor criterii, mai ales că este vorba de anumite achiziții specifice, pe domeniul IT, pe zona de echipamente specifice, sunt discuții vis a vis de anumite caracteristici tehnice dacă ele sunt de natură sau nu a fi restrictive.

Dl. Onofrei a mai adăugat că acest ghid nu există în momentul de față și a propus ca acea structură creată în cadrul AM cu rolul de a verifica partea de achiziții publice, să nu neglijeze crearea unui manual. ACIS ar trebui să creeze un manual unitar la nivelul programelor operaționale.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a precizat că trebuie verificate toate achizițiile publice. În ceea ce privește corecțiile financiare pe care propuse de CE, în primul rând s-a decis să se efectueze o evaluare a costului banilor care se pierd, pentru că dacă acest cost este foarte mare atunci nu se justifică operațiunea de re-verificare.

Cu alte cuvinte, CE a comunicat foarte clar că dacă se acceptă corecția forfetară propusă, nu se mai fac toate re-verificările până în octombrie 2011 și se poate merge de acolo înainte, dar toate achizițiile de până atunci sunt penalizate cu acea sumă forfetară.

Domnia sa a adăugat că rezultatul acestei evaluări va fi disponibil în curând, se va afla cât se cheltuiește pentru a reverifica toate contractele până în octombrie 2011, dacă merită toată această cheltuială pentru că nu este vorba numai despre sume ci și de alocare de resurse umane.

Dl. **Anton Schrag** a ținut să remarce faptul că CE a propus aplicarea de corecții financiare de 5%, 10% sau 25% pentru anumite axe prioritare, corecții care se vor aplica tuturor proiectelor pe respectivele axe care au obținut finanțare înainte de octombrie 2011 și au presupus proceduri de achiziție publică. Aceste proiecte nu vor mai fi re-verificate de CE deoarece nu există resursele necesare. Aceste corecții vor fi deduse din cheltuielile eligibile ale proiectelor și suma rezultată nu va fi luată României ci va putea fi folosită în cadrul altor programe care nu au întâmpinat probleme. În cazul unei contestații, CE va putea lua decizia finală de a aplica o corecție netă României, adică de a redirecționa această sumă către alte state membre.

Dl. **Marian Răduță**, CE, desk officer pentru POS CCE, a completat cele spuse de dl Schrag precizând că ar trebui ca re-verificările să se concentreze asupra contractelor de după octombrie 2011 și asupra Axelor 4 și 5 unde acestea nu s-au efectuat până acum.

Dl. **Radu Minea** și-a exprimat părerea că multe dintre problemele ridicate în legătură cu costurile și resursele umane nu ar fi apărut dacă programul de calculator prin care toate datele trebuiau introduse sistematic, ar fi fost funcțional (programul SMIS) și a dorit să afle de ce nu este utilizabil acest program care ajută la uniformizarea introducerii datelor, crearea unei baze de date etc.

Dl. **Anton Schrag** a intervenit spunând că membrii CM sunt prezenți la această reuniune pentru a discuta despre POS CCE, despre problemele identificate și soluțiile de rezolvare din cadrul acestui program. Subiecte cum ar fi SMIS, achiziții publice sunt probleme orizontale a căror rezolvare ține de aplicarea directivelor europene și a legislației naționale. A le aloca prea mult timp înseamnă să răpim timp discuțiilor legate strict de implementarea POS CCE.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a fost de acord cu intervenția dlui Schrag, adăugând că se așteaptă la mult mai mult de la asistența tehnică de la ACIS și de la programul operațional de asistență tehnică.

Se încearcă foarte mult simplificarea procedurilor care sunt supraîncărcate, menite să „harțuiască” beneficiarul, dar există în aceeași măsură și o problemă de timp pentru că toate aceste apeluri sunt în curs, evaluarea este în curs de desfășurare și nu se pot schimba între timp.

Stadiul implementării pentru Inițiativa JEREMIE

Dna **Camelia Drăgoi**, reprezentant FEI a precizat că începând de la reuniunea CM din iunie a.c s-au înregistrat evoluții pozitive, în acest moment existând aproape 1000 de împrumuturi garantate de cele trei bănci care implementează inițiativa JEREMIE - produsul de garantare respectiv: BCR, Reiffeisen și UniCredit, în valoare de aproape 90 milioane Euro.

Există o reducere a bugetului unuia dintre contracte, respectiv cel cu BCR, care a fost aprobată la ultimul Comitet de Investiții din iulie a.c. și care a fost implementată și contractual, ceea ce presupune că suma de 14,5 milioane Euro este disponibilă fie pentru a fi realocată unei alte bănci, fie pentru un nou instrument. Lansarea unui nou instrument (propus la CM anterior, cu componentă de finanțare) ar fi depins de o eventuală extindere a mandatului, despre care reprezentanta FEI înțelege că nu va mai avea loc, și atunci se va proceda la realocarea acestei sume către alte instrumente.

Instrumentul de capital de risc, care are restul bugetului, de 17,5 milioane Euro, este în stadiu de lansare. Au fost semnate documentele de înființare a fondului de investiții în Luxemburg, săptămâna trecută și investitorii au subscris, respectiv EIF și alți investitori privați. Din păcate, Fondul de pensii private care se angajase să fie investitor a fost stopat în ultima clipă de un proiect de regulament de investiții emis recent de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private conform căruia fondurile de pensii private obligatorii nu mai pot investi în fonduri de private equity, ceea ce fusese permis printr-un regulament nou de acum 9 luni. În acest sens, se solicită sprijinul CE pentru ca, dacă acest Regulament va fi emis, să nu fie aplicat retroactiv. În momentul în care Fondul de Pensii va subscrie (de cca 2,5 mil euro), fondul de investiții este gata să investească, având lista de proiecte pregătită.

FEI își propune implementarea în toate contractele de garantare a modificărilor agreeate la ultima ședință a Comitetului de Investiții, respectiv permisiunea de a se finanța linii de credit revolving și alte relaxări ale condițiilor, în așa fel încât băncile să aibă toată libertatea să implementeze produsul de garantare, fără a ieși din condițiile de eligibilitate.

FEI se află într-o fază intermediară a ceea ce înseamnă analiza ex-ante a nevoilor de finanțare pentru IMM-uri care a fost solicitată de AM în această primăvară și pentru care a fost angajat un consultant.

Comparația dintre produsele JEREMIE și produsele Fondului Național de Garantare pentru IMM arată o complementaritate între cele două instituții, în principal este vorba despre faptul că Fondul Național de Garantare nu oferă produse de tip garanție de portofoliu, ci oferă garanții de tip clasic, în care creditele se

garantează unul câte unul. De asemenea, FNGCIMM poate susține sectoare care nu sunt eligibile pentru JEREMIE.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a intervenit precizând că din nefericire, la ultima ședință a Comitetului de Investiții FEI a spus că anumite bănci au probleme în a atinge factorul de multiplicare 5x care este contractual.

Dna. **Camelia Drăgoi** a corectat această afirmație, explicând faptul că factorul de multiplicare 5x este minimal, iar obiectivul băncilor nu este atingerea unui leverage (care este implicită prin structura produsului), ci o sumă maximă de portofoliu care le-a fost alocată, adică absorbția prin acordarea de credite în sumă totală de 330 milioane Euro (după reducerea contractului cu BCR). Factorul de multiplicare, aplicabil numai produsului de garantare (deci nu întregului buget JEREMIE) derivă direct prin împărțire la 5 din portofoliul pe care băncile îl contractează, fiind prevăzut în contract ca sumă maximă platibilă băncilor („cap amount”) pentru acoperirea pierderilor din contractele garantate.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a concluzionat precizând că băncile nu ajung la acest nivel de garanții acordate IMM-uri, care este ținta programului, de a finanța IMM-urile cu o sumă echivalentă a aproximativ 500 milioane euro.

Domnia sa a mai adăugat că în scrisoarea de la CE a fost indicată realizarea unui audit de performanță (nu un audit de sistem sau control contabil) asupra acestui instrument iar AM va lansa procedura de achiziție în acest sens.

Dl. Rotileanu a propus o întâlnire pe această temă în următoarele câteva săptămâni, pentru a se discuta posibilitatea extinderii numărului de bănci implicate printr-un nou apel.

De asemenea, dl Rotileanu a constatat lipsa de succes a fondului Catalyst și a adăugat că în următoarea lună se vor lua decizii cu privire la revitalizarea acestui instrument financiar – JEREMIE.

În documentele de programare 2014-2020, pe toată orizontala IMM-urilor se identifică nevoia acestora de finanțare și sunt menționate instrumentele financiare.

Dl. Rotileanu a mai precizat că s-a discutat la CE chiar posibilitatea de a opri instrumentul JEREMIE și de a-l înlocui cu altul, instrumentul nefiind de succes, opinia generală fiind că nu trebuie oprit fondurile fiind deja alocate, trebuie luate toate măsurile ca banii să ajungă la IMM-uri. Dna Drăgoi a precizat că resursele JEREMIE sunt deja alocate și nu s-a discutat cu FEI realocarea decât între instrumente din cadrul inițiativei JEREMIE, cu respectarea regulamentelor relevante.

În final, Dl. Rotileanu a reamintit că la reuniunea trecută a CM a fost anunțată creșterea capitalul pentru fondul de participare JEREMIE dar în momentul de față lucrurile nu mai sunt așa datorită lipsei de performanță. Domnia sa a informat membrii CM despre această schimbare de optică vis a vis de inițiativa JEREMIE, din mai multe puncte de vedere, unul fiind lipsa de performanță vis a vis de garanțiile acordate către beneficiarii finali, iar altul cel legat de restricțiile bugetare naționale care oricum nu ar permite realizarea de plăți către fondul de participare JEREMIE în acest moment.

Dl. **Marian Răduță**, a intervenit spunând că era în pregătire evaluarea intermediară a implementării acestui instrument și a dorit să afle dacă se va realiza o singură evaluare, deoarece anterior s-a menționat un audit de performanță.

Dna. **Dorina Muntean**, șef serviciu Coordonare Program, AM POS CCE, a precizat că este vorba despre evaluarea implementării operațiunii JEREMIE finanțată din Axa de AT pentru care s-a pregătit documentația, este în planul de evaluare al AM aprobat pentru acest an, iar documentația este elaborată și este în curs de a fi analizată în lumina evoluției implementării operațiunii și a recomandărilor CE.

Dl. **Marian Răduță**, a adăugat că evaluarea intermediară este foarte importantă în prisma următoarelor perioade de programare în care instrumentele financiare pot fi folosite pe o scară mult mai largă și poate

fi folosită ca bază pentru a justifica intervențiile și a orienta fondurile pentru următoarea perioadă de programare.

Prezentare proiect Broadband

Dl. **Bebe Viorel Ionică**, a precizat că acesta este un proiect major care este și în atenția CE dar și al MCSI, este un proiect foarte întârziat în sensul că a fost gândit pentru perioada 2007-2014, CE manifestându-și oarecare rezerve într-o finalitate de succes a acestui proiect.

Dl. Ionică a menționat că a avut o discuție la nivel de AM, la nivel de minister, iar la Bruxelles a prezentat un plan elaborat în ultimele luni, un grafic pe zile, cu termene imediate deoarece timpul este scurt, dar există o mobilizare politică pentru a finaliza acest proiect cu succes. În cazul în care nu se încheie acest proiect până la 31 decembrie 2015, riscul este de a pierde toți banii.

Până în momentul de față toate activitățile sunt în grafic, în sensul că au fost lansate două licitații, una pentru studiul de fezabilitate prin care se dorește ca cel care va implementa proiectul să prezinte la final așa zisele “zone albe” (zone de pe teritoriul României în care trebuie să se intervină cu soluții de broadband) și alta pentru managementul de proiect. Există deja o strategie pentru implementarea proiectului, în sensul că se încearcă crearea unui acord cadru prin care să fie selectate mai multe firme astfel încât timpul de implementare a rețelei să fie cât mai scurt.

Există și o a doua variantă (planul B) care nu a fost deocamdată agreată la nivel de minister, cei de la CE înclinând mai degrabă spre a doua variantă și anume ca în această perioadă 2014-2015 să se realizeze un studiu de fezabilitate bine pus la punct în așa fel încât să se știe exact unde trebuie intervenit pentru a completa acele “zone albe”, pentru ca ulterior, în exercițiul financiar 2014-2020 să se încerce o finanțare substanțială pentru a pune în operă acest proiect de broadband în România.

Gradul de așteptare al populației este foarte mare, se știe foarte bine că sunt zone în care internetul este așteptat cu nerăbdare și anume școli, administrația publică locală și alte zone de interes.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a subliniat că poziția CE este de susținere fără nici un fel de dubiu a acestui proiect.

Europa digitalizată și comerțul digital sunt deziderate clare ale CE, nu se pune problema ca acest proiect să nu fie susținut în perioada 2014-2020.

Domnia sa a dorit să afle când se estimează că se va face trecerea de la planul A la planul B și a exprimat dorința de a comunica această schimbare către AM pentru a avea suficient timp pentru realocare.

Dl. **Bebe Viorel Ionică**, a răspuns precizând că planul B este deocamdată numai la nivel de intenție, deoarece activitățile din planul A sunt în grafic, dar va exista cel puțin o lună sau două la dispoziție pentru a regândi, în cazul în care va apărea o sincopă.

Domnia sa a adăugat că în aproximativ o lună sau două va exista o situație clară, există deja multe proiecte depuse la minister care nu pot avea finanțare pentru că au fost mai multe cerințe decât alocări, deci se poate extinde finanțarea pentru proiectele care nu au putut fi finanțate, respectiv proiectele pentru sănătate (au fost primite peste 140 de proiecte și nu au putut fi finanțate decât 20-22 proiecte).

Este preconizat ca la sfârșitul lunii octombrie a.c., început de noiembrie a.c. să se semeze contractele cu cei doi furnizori, cel pentru realizarea studiului de fezabilitate și cel pentru managementul de proiect.

Dl. **Corneliu Mănescu**, consilier al ministrului MCSI, a completat cu câteva elemente de detaliu și a precizat că ideea de a trece la aplicarea planului B nu poate fi luată în considerare decât în momentul în care nu pot fi semnate contractele cu cei doi consultanți care asigură managementul de proiect și cel care va elabora studiul de fezabilitate.

După calculele MCSI, perioada cea mai apropiată la care se poate face o trecere de la planul A la planul B este aproximativ după prima jumătate a lunii noiembrie a.c.

În urmă cu două săptămâni a fost adoptată legea infrastructurilor de comunicație electronice ceea ce reprezintă un moment favorabil pentru obținerea unor informații extrem de importante și de utile pentru cei care vor elabora studiul de fezabilitate.

Dacă lucrurile vor decurge conform planului, în momentul în care contractele vor fi semnate, foarte multe elemente legate de felul în care va decurge acest proiect vor rezulta după primele livrabile ale celor doi consultanți.

În planul A, mai există și varianta 1 sau 2, nu neapărat comutarea întregului proiect de pe actuala perioadă de programare pe cea viitoare ci efectiv adoptarea implementării acestui proiect în două faze: o primă fază în actuala perioadă de programare și faza următoare pe cealaltă perioadă de programare, 2014-2020.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a subliniat că planul A cu cele două variante nu este posibil, pentru că există un livrabil și nu se poate realiza numai o parte din el și a atras atenția asupra faptului că simpla realocare de fonduri va dura luni de zile.

Dna. **Carmen Roșu**, a adăugat că în lumina ultimelor discuții de la Bruxelles, s-a cerut foarte clar ca în cazul deciziei de realocare să fie actualizată strategia de IT. Decizia de realocare va trebui să aibă la bază o fundamentare serioasă și o actualizare a strategiei de IT.

Dl. **Corneliu Mănescu**, a afirmat că există create toate premisele pentru armonizarea actualei strategii naționale de broadband și chiar s-au primit informările în timp util din partea CE ca până la sfârșitul acestui an să fie adoptat un nou program național de broadband care va trebui să fie actualizat conform noilor cerințe, în termenii de referință ai proiectului ținându-se cont de acest aspect.

Dl. Mănescu a mai precizat că dacă în prima fază este vorba despre o compatibilitate a rețelelor de tip NGA (Next Generation Access), este probabil în cazul în care se va opta pentru varianta B, de a implementa proiectul în viitoarea perioadă de programare, iar atunci nu va fi vorba despre o simplă compatibilitate NGA ci pur și simplu de implementarea acestui proiect chiar pe principii NGA.

Prezentare proiectul e-sanatate

Dl. **Alexandru Geambașu**, director adjunct MCSI, a prezentat acest proiect:

- Componenta e-sanatate a avut două proiecte la nivel central: dosarul electronic de sănătate care își propunea trecerea în format electronic a dosarului de sanatate al pacientului și partea de prescripție electronică. Aceasta presupunea ca toate tranzacțiile din sistemul sanitar românesc să treacă într-un sistem electronic.

- Proiectul referitor la prescripția electronică este implementat. Au fost transmise două cereri de rambursare în valoare totală de aproximativ 24 milioane lei, reprezentând 73% din valoarea FEDR a contractului încheiat, au fost contestații depuse care au dus la întâzieri în procesul de implementare, dar cu toate acestea proiectul a fost implementat

- Proiectul referitor la dosarul electronic de sănătate a întâmpinat contestații în cadrul procedurii iar în prezent achiziția este în etapa de contractare. Pe acest proiect a fost depusă o singură cerere de rambursare în prezent, având în vedere că nu au fost efectuate cheltuieli în cadrul proiectului, s-au depus doar cheltuielile inițiale cu informarea și publicitatea, în valoare de aproximativ 1800 lei.

- Pe componenta de sănătate la nivel local, lucrurile merg mult mai bine, proiectele din cadrul primului apel au fost implementate cu succes, mai este nevoie de sume pentru realocare în cazul în care se constată prioritar acest lucru.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a întrebat dacă există riscuri în implementarea acestor proiecte de e-sanatate, riscuri de a nu se finaliza (risc de dezangajare).

Dl. **Alexandru Geambașu**, a menționat că MCSI își propune, până la finalul acestui an contractarea proiectelor pe apelul 2, e-sanatate local, proiectele sunt deja selectate, iar împreună cu proiectele de pe apelul 2, operațiunea 3.2.2 Inter-operabilitate este acoperit riscul de dezangajare; totodată se depun eforturi de a lansa achiziții pentru experți externi pe partea de evaluare. Se speră ca la începutul următorului an să se accelereze procesul de evaluare și contractare pentru domeniul 3. Există aproximativ 1400 de proiecte pe domeniul 3, e-economie, cu beneficiari IMM, care așteaptă să fie evaluate și contractate.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a pledat ca pentru următoarea perioadă de programare, 2014-2020, OI să rămână la ministere pentru că altfel le-ar lipsi un puternic instrument de implementare al politicilor.

Se va face o analiză internă iar spre sfârșitul anului se vor transmite rezultatele, inclusiv evaluarea riscurilor de dezangajare.

Se observă un risc foarte mare de dezangajare la aceste proiecte din domeniul IT.

Stadiul de implementare al proiectului ELI

Dna. **Dana Gheorghe**, a prezentat principalele evoluții referitoare la acest proiect.

Proiectul ELI a fost aprobat de CE prin decizia din 19 septembrie a.c. iar din acest moment se poate încheia contractul cu beneficiarul acestui proiect, Institutul Național pentru Fizică Nucleară - Horia Hulubei. În cadrul proiectului au fost în prealabil lansate studiile de fezabilitate în anul 2010, în anul 2011 a fost lansat proiectul tehnic iar anul acesta s-a definitivat documentația de atribuire pentru realizarea construcției, în luna martie a.c. Ulterior OI Cercetare a verificat împreună cu consultanții pentru achiziții publice, în momentul de față și Autoritatea de Audit are acest proiect în eșantionul de verificare care va da un verdict în legătură cu corectitudinea documentației de atribuire.

Documentația a fost lansată în SEAP la începutul lunii august a.c., durata de apel pentru primirea de oferte a fost de 75 de zile, a fost prelungită cu încă 15 zile, ulterior cu alte 10 zile, în total sunt la dispoziția ofertanților circa 100 de zile pentru a prezenta oferte.

Este vorba despre un proiect complex și de o valoare foarte mare, de 60 milioane Euro. Sperăm ca în următoarele două săptămâni să fie finalizat contractul de finanțare, care se va semna între OI Cercetare și beneficiar.

Modelul de contract este același ca pentru oricare infrastructură publică de cercetare dar a fost completat cu unele articole dedicate respectării regulilor de ajutor de stat, adică această infrastructură pe perioada cât va fi implementat proiectul și după aceea, finanțarea ei nu constituie ajutor de stat, în conformitate cu reglementul actual de cercetare.

În decursul negocierilor cu CE, OI Cercetare s-a angajat că va monitoriza și verifica toate activitățile de cercetare că acestea nu vor fi de natura ajutorului de stat, s-a specificat în cadrul acestor negocieri că aceste prevederi se vor specifica clar în contractul de finanțare și se negociază cu beneficiarul aceste noi prevederi care sunt incluse în contractul tip pentru această finanțare.

Modelul de contract trebuie să obțină și avizul AM, după această etapă urmând a fi semnat contractul.

Între timp beneficiarul își poate desfășura activitățile prevăzute în planul de realizare, deoarece are termen de a cheltui cei 183 milioane euro până la data de 15 iunie 2015 și de asemenea un plan foarte strict de realizare a tuturor activităților.

În același timp, beneficiarul este în fază finală cu documentația de atribuire pentru celelalte două mari achiziții, respectiv laserii și sursa gama, nu a lansat încă pe SEAP această documentație deoarece acesta și-a exprimat punctul de vedere respectiv obținerea deciziei de la CE de aprobare a proiectului nepermițându-și să lanseze aceste două achiziții, probabil că o va face cât mai curând posibil.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a întrebat dacă s-au identificat puncte de risc în derularea acestui proiect (analiză de risc).

Din punct de vedere al Autorității de Audit, proiectul prezintă risc ridicat, achiziția publică prezintă risc ridicat atunci când există aproximativ 100 cereri de clarificare, în acest caz.

Domnia sa a recomandat demararea cât mai curând a analizei de risc.

Dl. **Radu Minea** a menționat că nu are nimic împotriva acestui proiect doar că așa cum este gândit și ceea ce se face acum este un jaf și reprezintă distrugerea celorlalte posibilități de finanțare a cercetării științifice din România.

Cercetarea științifică din România nu începe cu proiectul ELI ci are o mulțime de domenii în care este performantă, dar în momentul actual toate fondurile sunt dirijate către acest proiect.

Există foarte multe riscuri și finalizarea proiectului, așa cum s-a spus, este în anul 2030. Rezultatele ar fi 30 brevete, 8 în 2019 și restul în 2030, ori nu acesta este scopul fondurilor structurale în această etapă.

Domnia sa consideră că proiectul ar putea fi un mare câștig dar nu pe “cadavrul” cercetării din România.

Dl. Minea a adăugat că a cerut explicații și asupra cheltuirii banilor destinați acestei axe, deoarece există aici proiecte care nu au legătură cu cercetarea, se finanțează doctorate, ori se știe foarte bine că doctoratele nu sunt proiecte de cercetare, deci banii trebuiau să vină de la educație nu de la fondurile de cercetare.

Dl Minea a solicitat de mai multe ori să se pună la dispoziție un desfășurător cu proiectele și câți bani s-au alocat, solicitare la care nu a primit nici un răspuns. Domnia sa a afirmat că au existat chiar represiuni directe, atât fizice cât și pe linie profesională, ca urmare a luării sale de poziție în CM-urile anterioare.

Domnia sa a insistat să atragă încă o dată atenția, vorbind de anumite conflicte de interese, ce s-au materializat imediat după aprobarea proiectului, când a fost semnat un ordin al ministrului (Ordinul 3606/2012) prin care se stabilește un Comitet de gestionare a fondurilor pentru proiectul ELI NP, ce are printre membri, de loc surprinzător pe d-nele Dana Gheorghe și Cătălina Meliță, d-nii N.Zamfir și Dragoș Ciuparu, cei ce au dezinformat și manipulat informațiile privind acest proiect.

Dl. Minea a reiterat solicitarea de a se efectua un control foarte serios și că există motive de suspiciune în legătură cu acest proiect, domnia sa subliniind încă o dată că nu este împotriva proiectului, dar nu este de acord cu tăierea finanțării pentru celelalte domenii de cercetare în care România este performantă și cu dirijarea tuturor fondurilor către ELI NP. În ceea ce privește evaluarea riscurilor domnia sa a afirmat că a efectuat o astfel de evaluare și așteaptă documentele privind factorii de risc. În acest sens menționează că cel mai mare risc îl reprezintă alegerea beneficiarului IFIN HH în loc de Institutul de Fizica Laserilor, Plasmei și Radiațiilor, așa cum s-a demarat inițial această propunere.

A mai adăugat că la CM anterioare, când s-a justificat și s-a arătat de unde se iau banii pentru cele 180 milioane Euro necesari proiectului, la sfârșit era făcută o precizare: dacă celelalte proiecte din cadrul acestui program nu-și vor atinge obiectivele, acest lucru nu se poate imputa transferării banilor către proiectul ELI NP, ceea ce din punctul domniei sale de vedere constituie “crimă cu premeditare”. Această ultimă precizare, în coroborare cu cele prezentate anterior, în opinia sa, arată clar că se prevede acest lucru și că cei care au propus-o au dorit să aiba acoperire administrativă. În final, reamintește și ține să precizeze că, nu a primit răspuns nici de la autoritățile române, nici de la cele europene la sesizările sale, spre deosebire de cei ce au transmis documente de susținere – cazul d-lui A.Hadar de la Alma Mater, la inițiativa d-lui T. Prisecaru –președintele A.N.C.S., care a și ținut să sublinieze că, aceste materiale transmise la Bruxelles numai le-au îngreunat misiunea, dar tot vor obține ce și-au propus. Dl. Minea a ținut să precizeze că are și o înregistrare audio în susținere.

Dl. **Nicolae Rotileanu** a ținut să menționeze că decizia nu poate să fie atât de drastică, încât să se poată spune că celelalte proiecte de cercetare nu vor mai beneficia niciodată de fonduri europene, probabil nu în această perioadă de programare dacă este nevoie pentru acest proiect.

Pentru următoarea perioadă, în documentele programatice ale CE, cercetarea-inovarea sunt trecute la loc de cinste.

Există un Grup de lucru tematic la nivelul MECMA, condus de dl Prisecaru care face apel la toți specialiștii din domeniu pentru a elabora o strategie. Documentele privind programarea viitoare sunt în mod transparent publicate pe site-ul ministerului, pe măsură ce se vor elabora.

Dna. **Dana Gheorghe**, a făcut o mică corecție în legătură cu finanțarea din Axa 2 a doctoratelor, precizând că nu se finanțează în cadrul acestei axe doctorate, este adevărat că orice institut de cercetare și orice universitate poate să aibă proiecte pe POS DRU și poate să susțină doctoranzi care vor lucra pe viitoarea infrastructură ELI (dacă IFIN HH are un asemenea proiect pe POS DRU), dar în Axa 2 nu se finanțează doctoranzi.

Dl. **Marian Răduță**, s-a referit la alte două operațiuni din cadrul Axei 2 de care Comisia este foarte interesată, fiind vorba de aplicarea rezultatelor cercetării în economie și care merg foarte prost, respectiv parteneriate și inovare, deoarece din prezentările incluse în mape rezultă că sunt încă fonduri disponibile care pot fi alocate proiectelor de parteneriat și inovare.

Numărul de aplicații depuse pentru aceste două operațiuni pare destul de mare.

Dna. **Dana Gheorghe**, a recunoscut că acesta este un punct slab al Axei 2 și anume numărul de contracte încheiate pe cele două operațiuni, dar nu se poate spune că ambele pot fi calificate în același fel. Operațiunea privind parteneriatele dintre întreprindere – beneficiar și instituția de cercetare care efectuează o activitate de cercetare la cererea întreprinderii este destul de greoaie. În ceea ce privește inovarea, proiectul tehnologic inovativ, operațiunea 2.3.3, acolo lucrurile merg mai bine, în sensul că în ultima perioadă de la ultimul CM, s-au primit proiecte, s-au făcut evaluări, sunt admise deja 20 de proiecte și este transmis spre AM proiectul de angajament, sunt și alte proiecte care au fost depuse, de valori destul de importante. Nu se poate estima exact dacă până anul viitor (când se va închide apelul) se va consuma toată alocarea, dar dacă vor mai rămâne fonduri, probabil că acestea vor fi foarte puține.

Pentru operațiunea 2.1.1 Parteneriate, trendul este din ce în ce mai scăzut, motiv pentru care sigur vor trebui realocați banii la alte operațiuni și există posibilitatea de realocare, în sensul că a fost foarte solicitată operațiunea de infrastructuri de cercetare pentru întreprinderi. La un buget lansat de 100 mil euro, au fost primite proiecte în valoare de 94 mil euro, respectiv cca 400 mil lei, și din 50 de proiecte depuse, 43 proiecte au intrat în evaluare tehnico - financiară, ceea ce este un scor foarte bun. Probabil Este probabil ca valoarea proiectelor selectate să fie mult mai mare decât valoarea alocată apelului pentru întreprinderi și este posibilă o listă de rezervă care care pote primi finanțare de la 2.1.1.

Operațiunea de Parteneriate nu a mers prea bine pentru că în această perioadă de criză întreprinderile nu mai pot susține activitățile prestate de o instituție de cercetare, preferând în multe situații să-și desfășoare singure aceste activități.

În România, pe buget național s-au realizat proiecte de parteneriat dar de colaborare, adică întreprinderea și institutul au realizat împreună proiecte, fără a exista însă obligativitatea întreprinderii de a aplica rezultatul cercetării. Parteneriatul adevărat în sensul transpunerii rezultatelor cercetării în producție nu a funcționat conform așteptărilor. În cadrul acestei operațiuni sunt 30 de proiecte pe care sperăm să le ducem la bun sfârșit, cu mare greutate. În situația în care întreprinderile abia își pot susține propria activitate și producție, cele care îndrăznesc să depună proiecte și reușesc să le implementeze sunt de felicitat.

Dl. **Anton Schrag** a intervenit precizând că în România există încă o confuzie legislativă în privința subiectului proprietății intelectuale acesta fiind și motivul reticenței multor firme străine de a investi aici. Este necesar pentru următoarea perioadă de programare să fie rezolvate toate aceste contradicții, de exemplu să fie clarificat cine este proprietarul patentului de invenție.

Dna. **Dana Gheorghe**, a răspuns că în legătură cu problematica deținerii dreptului de proprietate intelectuală, nu au fost semnalate probleme. Regulile sunt foarte clar stabilite în Ghidurile solicitantului și anume, oricine are un brevet poate să vină cu el și să dovedească că este proprietarul brevetului, poate să cumpere un brevet pentru a dezvolta o activitate de cercetare sau poate să vină cu un rezultat de cercetare recunoscut într-un proiect de cercetare anterior dezvoltat, finanțat din fonduri publice.

Dna. **Carmen Roșu**, a dorit să afle care sunt apelurile deschise în cadrul Axei 2.

Dna. **Dana Gheorghe**, a răspuns precizând că cele trei apeluri care au rămas deschise de un an sunt: operațiunile destinate întreprinderilor: parteneriatul pentru întreprinderi și cercetare, sprijin pentru start-up-urile și spin-off-urile inovative și proiectele tehnologice inovative. În cazul unei discuții ulterioare despre realocări, acestea vor putea fi orientate spre spin off și start up și infrastructura publică de cercetare.

Dl. **Marian Răduță**, a dorit o precizare referitoare la Axa 1 menționând că apelul 3 pentru Investiții mici nu este încă închis, referindu-se la slide-ul 4 al OI IMM din mapa de prezentare.

Dna. **Nicoletta Mihalcea**, director OI IMM, MECMA, a precizat că apelul a fost închis și că ultimele proiecte au fost avizate (foarte târziu) de către AM în luna iulie a.c. Pentru proiectele aprobate s-au întocmit deja contractele de finanțare, iar că în slide ar putea fi o eroare.

Dna. Mihalcea a mai adăugat că în prezent OI IMM se află în faza de evaluare a mai multor apeluri: apelul de Investiții mari, care se apropie de finalizare (a început faza de verificare tehnico-financiară), apelul de Internaționalizare, consultanță și standarde. Apelul 4 de investiții mici va intra în evaluare după contractarea consultanței externe de evaluatori, probabil la începutul anului viitor.

Dl. **Marian Răduță** a menționat activitățile pe care AM și OI-urile le-au externalizat, OI IMM fiind printre primele care a externalizat activitățile de evaluare și de selecție, și-a exprimat îngrijorarea privind desfășurarea acestor activități și a ridicat un semn de întrebare.

Dna. **Carmen Roșu** a intervenit spunând că este vorba de controlul și verificarea calității muncii consultanților și s-a angajat să desfășoare o evaluare a acestor aspecte și să facă o informare pe acest subiect.

Dna. **Nicoletta Mihalcea**, a dorit să puncteze un lucru și anume faptul că nu este vorba despre calitatea muncii evaluatorilor ci numărul proiectelor a fost supradimensionat față de ceea ce s-a preconizat. În plus, contractul s-a încheiat foarte târziu cu firma de consultanță.

În încheiere, dna. **Carmen Roșu** a mulțumit participanților de la DG Regio și tuturor participanților pentru prezența la această sesiune a CM.

Secretariatul Comitetului de Monitorizare a POS CCE